

Вінницький національний аграрний університет

Бібліотека

**Планування
роботи бібліотеки**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Вінниця 2011

План роботи бібліотеки – це система взаємопов’язаних, об’єднаних спільною метою планових завдань, які визначають порядок та терміни виконаних робіт, а також проведення заходів у бібліотеці.

План роботи – основний та обов’язковий документ для всіх бібліотек та їхніх структурних підрозділів. Річний план визначає основні задачі і зміст роботи бібліотеки на календарний рік, в ньому визначають усі показники, яких повинна досягнути бібліотека до кінця року. Від того, наскільки професійно, грамотно і якісно складений план роботи, багато в чому залежатиме ефективність і продуктивність всієї подальшої діяльності бібліотеки (відділу).

Річний план складається з двох частин: *текстової*, в якій описують передбачені заходи, визначають методи роботи, терміни виконання планових задач, відповідальні виконавці, і *статистичної*, де вказують кількісні показники, яких повинна досягнути бібліотека.

Планування реалізовується через систему принципів: оптимальність, точність, актуальність, комплексність і системність.

Воно полягає у визначенні:

- цілей і задач роботи, основних напрямків діяльності;
- тематики, змісту, форм і методів роботи;
- обсягу роботи, який виражений у системі планових показників;
- трудових, матеріально-технічних і фінансових витрат на виконання запланованих задач.

Основними умовами ефективного планування є:

- чітке визначення досягнутого матеріально-технічного та організаційного рівня бібліотеки;
- чітке уявлення про рівень, якого прагнемо досягти;
- вибір оптимальних шляхів досягнення поставленої мети.

Робота бібліотеки повинна бути спрямована на:

- виконання основних показників роботи
- створення умов сприяння навчальному, науковому, виховному процесів ВНЗ;
- залучення нових читачів до бібліотеки та читання;
- підвищення комфортності бібліотечного обслуговування,
- формування позитивного іміджу бібліотеки;
- сприяння всебічному розвитку студента як особистості: підтримку талантів, розумових здібностей;
- залучення користувачів до читання сучасної та класичної літератури, створення умов для читання;

Робота з планування починається за декілька місяців до початку наступного року. Планування складається з декількох етапів.

Перший етап передбачає аналіз реалізації плану поточного року, визначення його сильних та слабких сторін, виявлення змін у діяльності бібліотеки в минулому році, вивчення досвіду роботи інших бібліотек, перегляд професійної преси, календаря знаменних і пам'ятних дат, рекомендацій методичного центру.

У бібліотечній практиці спостерігається використання економічних методів аналізу діяльності бібліотеки, серед яких

SWOT-аналіз (*Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats*, в перекладі з англійської *сила, слабкість, можливість, загроза*). Аналіз дозволяє скласти структуру зовнішніх і внутрішніх сильних і слабких сторін бібліотеки як закладу культури.

Потім розробляють стратегію плану – вибір на основі даних проведеного аналізу оптимального варіанту основних напрямків розвитку бібліотеки з урахуванням об'єктивних потреб та реальних можливостей.

Визначившись із стратегією, починаємо накопичувати матеріали, проводити зустрічі із партнерськими організаціями (громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування, ЗМІ). Бібліотекарі здійснюють анкетування користувачів для того, щоб урахувати їхні побажання та інтереси. Індивідуальне обслуговування мусить урахувати інтереси кожного користувача.

План формують з урахуванням календарних дат, актуальних подій та програм регіонального розвитку.

Наступний етап включає обговорення плану членами бібліотечної ради. План відображає перспективну діяльність бібліотеки і має бути гнучким до змін, які відбуваються в соціокультурній сфері. Останнім етапом є затвердження річного плану.

Структура річного плану

1. Основні завдання бібліотеки
2. Основні кількісні показники роботи
3. Зміст і організація роботи з користувачами
4. Довідково-бібліографічна та інформаційна робота

5. Вивчення, комплектування та облік бібліотечного фонду
6. Соціокультурна діяльність (масові заходи)
7. Автоматизація бібліотечної діяльності
8. Організаційна робота. Матеріально-технічна база бібліотеки

У розділі «Зміст і організація роботи з користувачами» розкривають шляхи покращення обслуговування різних категорій читачів: вивчення їхніх інтересів, здійснення запису до бібліотеки, робота з боржниками, з відмовами, прийняття документів взамін загублених, обслуговування по МБА.

До розділу «Довідково-бібліографічна та інформаційна робота» включають заходи з удосконалення довідково-бібліографічного апарату, створення фонду довідкових бібліографічних видань, архіву довідок; розкривається зміст довідково-бібліографічної, інформаційно-бібліографічної роботи, популяризація довідково-бібліографічних знань.

Розділ «Вивчення, комплектування та облік бібліотечного фонду» відображає облік документів, які надійшли до бібліотеки; вилучення та списання літератури; роботу з каталогами; розкриває питання вивчення тематичного та видового складу фонду; заходи щодо його збереження.

Розділ «Соціокультурна діяльність» включає заходи щодо розширення видів послуг, введення нових форм обслуговування, поліпшення його якості, інновації для формування привабливого іміджу бібліотеки.

План роботи має відображати розмаїття форм та методів роботи, які спонукають читача мислити, відстоювати свою думку, розвивати інтерес до читання та бібліотеки. Соціокультурну діяльність планують відповідно до таких основних напрямків:

- формування духовно-моральних цінностей;
- національно-патріотичне виховання;
- правова компетентність користувачів;
- підвищення рівня етичної грамотності;
- екологічне виховання;
- формування здорового способу життя;
- краєзнавча робота;
- трудове виховання, аграрна профорієнтація;
- організація дозвіллевої діяльності;

У розділі «Організаційна робота. Матеріально-технічна база» висвітлюють питання планування, звітності, підвищення кваліфікації, самоосвіти, підтримання відповідного санітарного стану, ремонту приміщення, покращення матеріально-технічної бази бібліотеки.

Підготувала *Наталія Латуша*,
методист бібліотеки ВНАУ

Використані джерела

1. Александрова, О. До питання планування роботи бібліотеки / О. Александрова // Бібліотечна планета. – 2000. – № 2. – С. 19.
2. Організація виховної роботи у вищих навчальних закладах: посібник з нормативно-правових документів / за ред. Т. Д. Іщенко. – К. : Аграрна освіта, 2009. – 88 с.
3. Справочник бібліотекаря / сост. С. Г. Антонова, Г. А. Семенова. – М. : Книга, 1985. – 303 с.
4. Тарачева, О. SWOT-анализ как инструмент планирования // Библиотечное дело. – 2007. – № 11. – С. 32.
5. Управление библиотекой: учебно-практическое пособие / А. С. Аверьянов, А. Н. Ванеев, В. Г. Горев [и др.]. – СПб. : Профессия, 2002. – 302 с.

